

NVEs vedtak

Nedlegging av dam Storavatn

Øygarden kommune i Vestland fylke

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Innhold

1	SAMMENDRAG	1
2	SØKNAD.....	3
3	HØRING OG DISTRIKTSBEHANDLING.....	8
4	NVES VURDERING	11
5	NVES KONKLUSJON OG VASSDRAGSKONSESJON	16
FORHOLDET TIL ANNET LOVVERK.....		ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

1 Sammen drag

Sigba Eigedom AS, Omya Hustadmarmor AS/Newco Holding AS og Øygarden kommune søker etter vannressursloven § 8, jf. § 41 om tillatelse til å legge ned dam Storavatnet. Dammen er foreløpig plassert i konsekvensklasse 3. Den er eierløs og ikke i bruk. Ingen av partene som nå er pålagt vedlikeholdsansvaret ønsker å vedlikeholde dammen, og det er derfor søkt om å legge den ned. NVE behandler nedlegging av dammen og de konsekvenser det har for allmenne og private interesser, samt hjelpeanlegg knyttet til nedleggingen.

Søknaden er behandlet etter § 41 i vannressursloven som sier at hvis eier av et vassdragsanlegg ikke lenger vil holde anlegget ved like, skal det fjernes og vassdraget så langt det lar seg gjøre tilbakeføres til forholdene slik de var før anlegget ble bygget. Hvis nedlegging kan føre til påtakelig skade eller ulempe for allmenne interesser, kreves konsesjon etter § 8. § 41 sier at søknad om nedlegging skal innvilges om ikke særlige grunner taler imot, noe som i stor grad gir dameier en rett til å legge ned vassdragsanlegget. I forarbeidene til vannressursloven står det om særlige grunner til å nekte nedlegging: *«I praksis vil det ikke være aktuelt å nekte konsesjon til nedlegging i andre sammenhenger enn i forbindelse med overføring av anlegget etter § 42, eller hvis anlegget blir fredet etter kulturminnevern, eventuelt som en del av et biotopvern etablert etter naturvernloven.»*

Statsforvalteren i Vestland har ingen vesentlige merknader og mener at tiltaket på lang sikt kan være positivt for landskap, friluftsliv og naturmangfold. **Statens vegvesen** viser til at tiltaket ikke må komme i konflikt med Sotrasambandet sin gjennomføring av veiprojektet. **Vestland fylkeskommune** viser til at dam Storavatnet er et viktig element i kulturmiljøet og ber om at andre alternativer og avbøtende tiltak blir vurdert. **Knarrevik velforening og flere privatpersoner** ønsker å bevare dammen fordi den er et viktig kulturminne, magasinet blir brukt til bl.a. rekreasjon, aktivitet og bading, vannet er habitat for fugl og fisk, vannet gir vern mot lyng- og skogbrann og ny strandsone vil være skjemmende i lang tid.

Det er knyttet stor kulturhistorisk verdi til dammen og området er også et mye brukt nærfriluftslivsområde for lokalbefolkningen. En rivning av dammen vil føre til at vannstanden senkes med sju meter (fire meter fra dagens vannstand). Fjerning av selve dammen vil føre til at man mister et karakteristisk element i landskapet som også vitner om tidligere tiders bruk av vassdraget. Senkning av vannstand vil føre til blottlegging av mye ny strandsone, som vil oppleves som skjemmende for naboer og brukere av området. Hovedregelen i vannressursloven § 41 er at dersom eier av et vassdragsanlegg ikke lenger vil holde det vedlike skal anlegget fjernes og området så godt det lar seg gjøre tilbakeføres til naturtilstand. Dette gjelder selv om allmenne interesser blir negativt berørt. Det eneste reelle alternativet til nedlegging er at noen andre tar over dammen og oppgraderer den etter gjeldende sikkerhetskrav. Ingen har meldt interesse for å ta over dam Storavatn.

Det står i § 41 i vannressursloven at det skal gis tillatelse til nedlegging dersom det ikke er særlige grunner som taler imot. Lovens krav til særlige grunner er ikke oppfylt. NVE gir Sigba Eigedom AS, Omya Hustadmarmor AS/Newco Holding AS og Øygarden kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 med henvisning til § 41 til å legge ned dam Storavatn. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Det er ingen som har meldt interesse for å ta over dammen. NVE minner om at andre kan overta ansvaret for rehabilitering, drift og vedlikehold av dam Storavatn. En ev. overdragelse må meldes NVE senest 15 dager fra en avtale er underskrevet, jf. § 2-9 i damsikkerhetsforskriften. Vi minner om at ved en rehabilitering av dam hvor vannstanden påvirkes må det sendes søknad om midlertidig tillatelse til dette i god tid før arbeidet settes i gang.

2 Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Sigba Eiendom AS, Omya Hustadmarmor AS/Newco Holding AS og Øygarden kommune, datert 12.4.2021:

«Sigba Eiendom AS, Omya Hustadmarmor AS/Newco Holding AS og Øygarden kommune ønsker å legge ned dam Storavatnet i Øygarden kommune i Vestland fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

Etter Vannressursloven, jf. §§ 8 og 41, om tillatelse til:

- *Å legge ned dam Storavatnet*

Nødvendige opplysninger om nedleggingsplanene fremgår av vedlagte utredning.»

2.1 Hoveddata

Dam Storavatn		
TILSIG		
Nedbørfelt	km ²	0,7
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	63
Middelvannføring normalår	l/s	44,1
MAGASIN		
Magasinvolum	mill.m ³	0,41
HRV	moh	51,6
LRV	moh	-

2.2 Om søker

Det er A/S Sigba Eiendom, Newco Holding AS, Øygarden kommune og Omya Hustadmarmor AS som søker om å legge ned dam Storavatn.

2.3 Bakgrunn for søknaden

Alt i 1839 ble Storavatnet demmet opp i forbindelse med møllevirksomhet i Knarrvika. Dammen er senere påbygd og ombygd flere ganger. Dagens demning fikk trolig sin form mellom 1885 og 1905. Etter avsluttet møllevirksomhet har dammen blant annet blitt bruk til vannforsyning. Dammen er eierløs og i dag ikke i bruk. Dammen er foreløpig plassert i konsekvensklasse 3.

I 2015 startet NVE en prosess med å få avklart eieransvar for dammen. I 2017 utførte Norconsult på oppdrag fra NVE stabilitetsberegninger på dammene ved Storavatnet. Disse viste at hoveddammen ikke hadde tilfredsstillende stabilitet, og det ble anbefalt å senke vannstanden minst 2,7 m. Siden ansvarsforholdene ved dammen ikke var avklart stod NVE selv som tiltakshaver for gjennomføring av et midlertidig tiltak for å redusere faren for dambrudd. Dette tiltaket var ment å vare i inntil fem år til ansvarsforholdene var avklart og en permanent løsning etablert.

Magasinet ble senket ca. 3 m ved å rive deler av dammen sin østlige del. Det ble også sprengt ut en kanal gjennom dammen med ny overløpsterskel ca. 3 m under det tidligere overløpet.

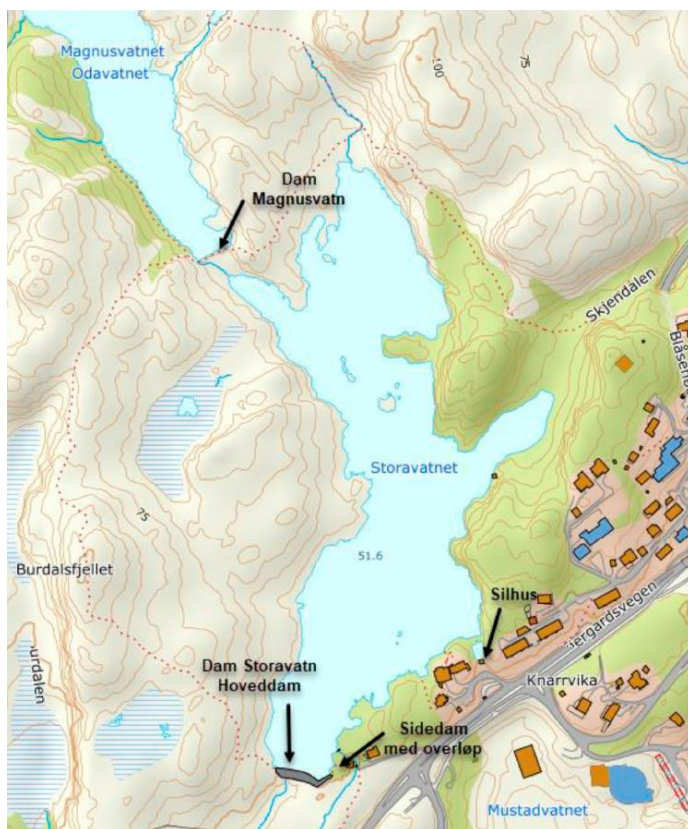
I 2020 ble vedlikeholdsansvaret, ved kongelig resolusjon, fordelt mellom A/S Sigba Eiendom, Omya Hustadmarmor AS, Newco Holding AS og Øygarden kommune. Vedlikeholdsplikten for et vassdragsanlegg følger direkte av vannressursloven § 37. Med hjemmel i vannressursloven har NVE krevd at dammen vedlikeholdes, alternativt at den legges ned.

Ingen av disse partene har nytte av dammen, og de ønsker ikke å vedlikeholde den. De har derfor søkt om å legge ned dammen jf. vannressursloven § 41.

2.4 Beskrivelse av området

Storavatnet ligger i Øygarden kommune, rett ved tettstedet Knarrvika. RV 555 krysser vassdraget nedstrøms dammen. Storavatnet ligger mellom bebyggelsen i Knarrvika i sør-øst og Foldnesmarka i nord-vest. Foldnesmarka er et større sammenhengende naturområde, og et populært turområde på Lillesotra. En av turstiene i området krysser over dammen.

Vassdragsanlegget ved Storavatnet består i dag av tre deler. En hoveddam, en sidedam med overløp i terrenget og en sidedam med silhus (silhus), se figur 1 under.

Figur 1: Oversikt over vassdragsanlegget med hoveddam, sidedam med overløp i terrenget og sidedam med silhus. Dam Magnusvatn er ikke del av denne søknaden. Figur er hentet fra søknad.

Dammen har siden bygging holdt vannstanden ca. sju meter høyere enn naturlig vannspeil og demmet opp et magasinivolum på 0,41 mill.m³. Det har i praksis ikke vært regulering av magasinet på lang tid. HRV ligger på kote 51,6 og LRV er ikke angitt. Som beskrevet ovenfor ble vannstanden senket med ca. tre meter i 2017. Sidedam med overløp i terrenget ligger i forlengelsen av hoveddammen, men den er vinklet nordover i forhold til hoveddammen. I 2017 ble det laget en kanal gjennom dammen, med ny terskel på kote 48,6.

Sidedammen med silhuset, ligger på sør-østsiden av Storavatnet, ca. 200 m fra hoveddammen. Det ligger et lite basseng før selve silhuset. Rør gjennom silhuset og selve silhuset er i dag tørrlagt etter tiltaket som ble gjennomført i 2017.

Innløp til Storavatnet er i nordenden av vannet og kommer fra Magnusvatnet/Odavatnet. Naturlig utløp er i sørenden ved hoveddammen.

2.5 Vassdragsanleggets deler

2.5.1 Hoveddam

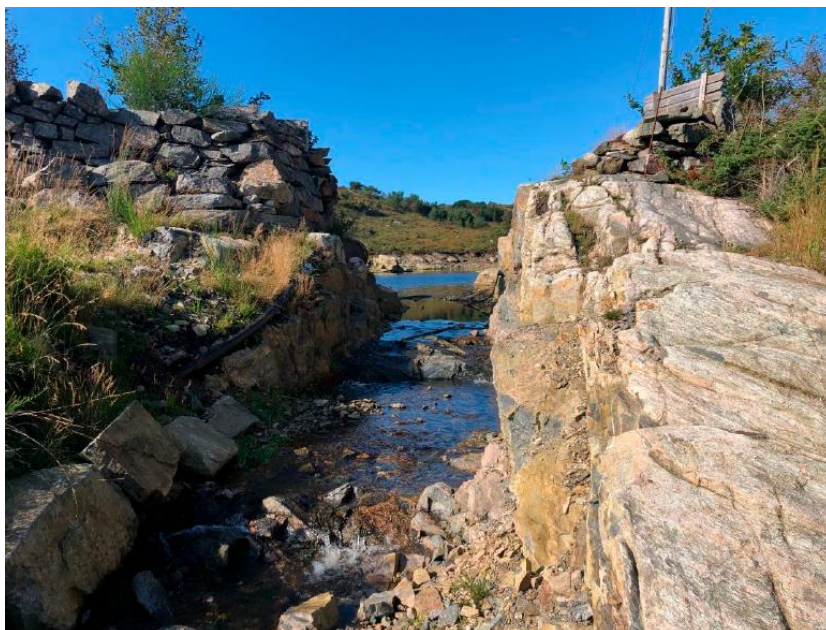
De synlige delene er av naturstein og i kjernen er det trolig torv, eller grus og jord. Største nedstrøms høyde er ca. 8 m, og dammen er ca. 50 m lang. Det er stor tilvekst av vegetasjon på nedstrøms side av dammen og også på selve damkronen. Dammen er foreløpig plassert i konsekvensklasse 3.

Figur 2: t.v oppstrøms side av hoveddam og sidedam (før etablering av ny terskel). T.h hoveddammen sett fra nedstrøms side. Bildene er hentet fra søknad.

2.5.2 Sidedam med overløp

Sidedammen er bygget opp på samme måte som hoveddammen. Største nedstrøms høyde er ca. 2,3 m og dammen er ca. 15 m lang. Ny kanal med terskel i betong ble etablert gjennom sidedammen i 2017. toppterskel ligger på kote 48,6 og lengden på overløpet er på 2 m. Figuren under viser den nye kanalen og terskel gjennom sidedam.

Figur 3: Ny kanal og terskel gjennom sidedam. Bildet er hentet fra søknad.

2.5.3 Silhus

Silhuset står på Newco Holdings eiendom og er inngjerdet. Siden kanalen til silhuset i dag er tørrlagt, etter senkning av HRV, og det ikke lenger står vanntrykk på silhuset, er det ikke planlagt å fjerne denne konstruksjonen.

2.5.4 Rør

Det går et stålrør over hoveddammen. Det er ikke klart hva dette blir brukt til og det vil bli fjernet når dammen legges ned. I sørenden av Storavatnet går Fjellvars vannrør gjennom en betongmur rett ved opprinnelig overløp i terren. Det er ikke planlagt å fjerne disse, men de må tas hensyn til dersom de blir avdekket under arbeidene. Ledninger fra østsiden av Storavatnet og gjennom silhuset vil ikke bli berørt av nedleggingen.

2.5.5 Elkraft-teleinstallasjoner

Mellom det opprinnelige fastoverløpet og sidedam er det et punkt for telefon/strøm. Denne må flyttes dersom den kommer i konflikt med riggområde/anleggsvei. Det må da etableres en ny midlertidig forankring av stolpe og deretter permanent støtte for mast når arbeidene på dammen er ferdig.

2.6 Teknisk plan

2.6.1 Nedtapping

Nedtapping kan utføres ved å bruke hevert og pumpe i en tørrværsperiode. Dette er ønsket fremgangsmåte fordi det blir kostbart med bare pumpe og store vannmengder. Nedtapping og å ta hull på dammen må skje når det er lite tilsig til magasinet. Et estimat viser at to heverter, hver med diameter 300 mm, vil bruke i underkant av en uke i tørt vær på å tømme magasinet fra kote 48,6 til kote 45,6. Den siste meteren må tømmes ved hjelp av pumpe.

2.6.2 Sikring

Med nedtappet magasin, før dammen rives, vil det være høyt fra topp dam til bunn magasin. Det er derfor planlagt å sikre og sperre av området med gjerde under anleggsperioden.

2.6.3 Fjerning av dam

Det skal gjøres en prøvegraving i damfoten for å fastlegge fundamentering av dammen. Dersom dammen står på fjell kan det tas hull på dammen når vannstand er maksimalt 0,2 m over nedstrøms terreng. Dersom dammen er fundamenteret på løsmasser, må vannstanden senkes ytterligere slik at vannstand kommer under damtå/nedstrøms terreng. For å unngå erosjon der damfot tidligere har stått bør det graves bort litt løsmasser i det som blir det nye bekkefaret. Det legges så filterduk, og deretter grove steinmasser fra dammen som erosjonssikring. Erosjonssikring av bekkefar er kun nødvendig i området rundt damfoten.

2.6.4 Varsling av naboer nedstrøms

Det nye etablerte utløpet fra Storavatnet vil ha omtrent samme lengde som det nå eksisterende flomløpet, og det er ikke forventet at flommene fra vannet vil endre seg vesentlig. Grunneiere o.l. nedstrøms dammen bør likevel gjøres oppmerksomme på mulighet for økt vannføring etter nedleggelse, slik at stikkrenner og kulverter osv. er dimensjonert for dette.

2.6.5 Veibygging

Det er planlagt en midlertidig anleggsvei, der toppmasser legges til sides, og tilbake når veien fjernes etter endt anleggsarbeid. Det går en liten stikkvei inn fra Rv 555 ca. 150 m fra kysset ved Arefjordvegen. Det er planlagt å forlenge stikkveien ved å bygge en midlertidig anleggsvei ca. 130 m oppover til sidedammen, hvor det etableres et riggområde. Tilkomst til hoveddammen kan skje i magasinet. Kryssing av naboeiendommer må avklares, og det samme gjelder avklaring med Statens vegvesen om avkjøring fra Rv 555.

2.6.6 Massetak og deponi

Naturstein og torvmasser (ev. grus og jord) kjøres bort til godkjent mottak. Ved eventuelt behov for erosjonssikring av nytt bekkefar ved damfoten, kan naturstein fra dammen brukes. Armering skilles fra betong og leveres til godkjent mottak. Det gjelder også eventuelle andre gjenstander og masser i forbindelse med rivning av dam. Det er anslått et arealbehov på ca. 300 m² for midlertidig deponi. Dette er avhengig av terrengets utforming i magasinet og må planlegges i detalj senere. Det er ikke behov for massetak.

2.6.7 Arealbruk

Det er behov for riggområde og mellomlagring i anleggsperioden. Det estimeres at ca. 700 m² vil være nok til dette formålet. Tiltaket har ikke noe permanent arealbehov.

2.7 Forholdet til offentlige planer

2.7.1 Kommuneplan

I arealdelen til kommuneplanen for Fjell kommune (nå Øygarden kommune) 2015-2026 (vedtatt 18. juni 2015) ligger dam Storavatn med tilhørende magasin i et område med flere hensynssoner. Disse er til dels overlappende og vist i tabellen under.

Gjennomføringssone	H810_31 Plankrav. I byggeområde med gjennomføringssoner (H810_1-H810_70) kan det ikke gis tillatelse til tiltak før det er utarbeidet reguleringsplan. Hjemmel: pbl. § 11-9, nr. 1. Men det er mulig å søke dispensasjon for unntak.
Arealformål	LNRF areal for nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag.

	Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone
Båndleggingsone	H_710 Båndlegging for regulering etter PBL. Sona sikrer areal fram til detaljregulering er avklart. Ny Rv er planlagt i områdeplan for Sotrasambandet, og det kan søkes dispensasjon fra sona.
Angitt hensynssone	H_540_8 Foldnesmarka. Friluftsverdier som skal vurderes ved tiltak. H_570_2 Kulturmiljø. En sone som utløser utredning og krav til dokumentasjon på hvordan kulturmiljø/ minne blir ivaretatt ved tiltak.

2.7.2 Verneplan for vassdrag

Vassdraget er ikke vernet etter verneplan for vassdrag.

2.7.3 Nasjonale laksevassdrag

Vassdraget er ikke et nasjonalt laksevassdrag.

2.7.4 EUs vanndirektiv

Storevatnet inngår i vannforekomsten «057-26702-L» under kategori innsjø. Vanntypen er klassifisert som «små, kalkfattig, klar». Vannforekomsten har ingen beskyttede områder (vannett.no). Økologisk tilstand er satt til god, mens kjemisk tilstand er udefinert.

3 Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 27.10.2021 sammen med representanter for søkeren, kommunen, og flere grunneiere/naboer til magasinet. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Statsforvalteren i Vestland (21.6.2021)

«Statsforvaltaren har ingen vesentlege merknader til tiltaket. Vi ber NVE vurdere aktuelle avbøtande tiltak som vilkår i konsesjonen, eventuelt innarbeidd i detaljplanen. Vi ber om å få denne på høyring.»

Statsforvalteren trekker frem følgende som de største virkningene av tiltaket:

- Noe redusert flomdemping.
- Redusert habitat for ørret, noe som kan påvirke lokale fiskeinteresser.
- Før revegetering vil virkninger på landskap være synlig i selve anleggsområdene og langs strandlinja, særlig i vest.
- Bekken nedstrøms Storavatnet vil bli mer synlig.
- Friluftinteressene og opplevelsesverdiene knyttet til naturområdet vil bli påvirket i anleggstida og en periode i ettertid.

- Dammen er del av et større kulturmiljø knyttet til industrihistoria i Knarrvika. Dette vil gå tapt.

Statsforvalteren mener at det at vassdraget ved Storavatnet blir tilbakeført til naturtilstand på sikt vil være positivt med hensyn til landskap, friluftsliv og naturmangfold. De har derfor ikke vesentlige merknader til tiltaket. De ber NVE om å vurdere å innarbeide de avbøtende tiltakene som søker har foreslått, som vilkår i konsesjonen.

De legger ellers til grunn at naturinngrepene blir begrenset så godt som mulig, og at tiltakshaver tilbakefører terrenget i det midlertidige anleggsområdet.

Statens vegvesen (23.6.2021)

«Det er viktig at gjennomføringa av dette tiltaket ikkje kjem i konflikt med Sotrasambandet si gjennomføring av vegprosjektet. Kontrakt med leverandør skal signerast i løpet av hausten og arbeidet knytt til nedlegging av dammen må ikkje påverke framdrifta til leverandøren som vert vald.

Knarrvikatunellen med sikkerheitssone ligg tett opp til Storavatnet. Sikkerheitssona er vist i reguleringsplanen for Sotrasambandet. Rv. 555. Sjå utsnitt frå teikning 13-2 (tunnel) og teikning 13-2 (veganlegg på bakken). Tilkomsvegen til det planlagde tiltaket er vist over sikkerheitssona. Det er ikkje vist til profiler for tilkomstalternativa, noko som bør ligge føre før saka vert handsama.

Tiltaket må avklarast i detalj med prosjektet Sotrasambandet dersom det er tenkt gjennomført på noverande tidspunkt. Dersom tiltaket skal prosjekterast og gjennomførast etter at leverandør er vald, må tiltaket gjennomførast i tett dialog med denne.»

Vestland fylkeskommune (1.7.2021)

«Demningen i Storavatnet er eit viktig element i kulturmiljøet Knarrvika Industristad, og oppdemminga var eit premiss for plasseringa av næringsverksemd på staden. Riving av dammen vil ha negativ innverknad på kulturmiljøet. Vi ber om at det vert vurdert alternative løysingar og/eller avbøtande tiltak for rivinga av dammen i Storavatnet.»

Knarrevik velforening (1.7.2021) og privatpersonene Anna Kristine Milde (28.7.2021) og Åse Sleire med flere (29.6.2021)

Felles for disse høringsuttalene er at de ønsker at dammen skal bli bevart fordi:

- Den representerer et viktig industrielt kulturminne
- Vannet har stor betydning som rekreasjons- og aktivitetsområde for folk i regionen, f.eks som badevann.
- Vannet er habitat for fugl og fisk
- Vannet er et vern mot lyng- og skogbrann for bebyggelsen i Knarrevik
- Ei blottlagt strandsone vil være svært skjemmende i lang tid

Søker kommenterte høringsuttalelsene slik i e-post av 25.10.2021:

«Statsforvalteren i Vestland: Ingen vesentlige merknader, men foreslår avbøtende tiltak uten å gå i detalj. Dette er etter vår mening ivare tatt gjennom punkt 4 i søknaden.

Vestland fylkeskommune: Mener at nedleggingen vil ha negativ innvirkning på kulturmiljøet, og ber oss vurdere alternative løsninger og/eller avbøtende tiltak. Avbøtende tiltak er som

nevnt ivaretatt, og det er slik vi ser det områdets kulturminneverdi også, jf. punkt 3.11 i søknaden.

Statens vegvesen: Nedleggelsen må ikke komme i konflikt med Sotrasambandet. Dette er et viktig punkt for Øygarden kommune også. Dette er etter vår mening ivaretatt, ettersom det uttrykkelig fremgår av rapporten at «Nedleggelse av dammen må avklares i forhold til Øygarden kommune og det nye Sotrasambandet, da Storavatn ligger i et område med flere hensynssoner i de kommunale planene.». Sotrasambandet er dessuten nevnt også andre steder i rapporten.

Anna Kristine Milde: Er av kulturhistoriske årsaker imot nedleggingen. Peker også på vannet som rekreasjons-/aktivitetsområde (forringelse av naturopplevelsen), at den er habitat for fugler og fisk, samt av brannvern hensyn. Det meste av dette er adressert i rapporten. Se spesielt punkt 3.5 (rødlistearter), 3.7 (akvatisk miljø), 3.14 (brukerinteresser og friluftsliv). Det som ikke er nevnt, er dette med brann, utover den generelle merknaden i punkt 3.15: «Det er ikke kjent at det er knyttet samfunnsmessige verdier til magasinet i dag, og den samfunnsmessige nytten av Storavatnet vurderes i dag som liten.». Det er helt riktig at Storavatnet kan brukes som vannkilde ved brannslukking med helikopter, men etter all sannsynlighet kan også Magnusvatnet brukes hvis det skulle være behov.

Åse Sleire med flere: Mange av de samme argumentene som A.K. Milde : kulturminne, miljø, brann, i tillegg til å peke på dammen som en alternativ drikkevannskilde. Her står det i punkt 3.13 at Storavatnet ikke blir brukt som drikkevannskilde i dag, og ØyVAR (som da het FjellVAR) har vel heller ikke kommet med merknader til nedleggelsen i negativ retning.

Knarrevik velforening: Mange av de samme argumentene som Milde og Sleire; området inneholder kulturminne, er habitat for fugl/fisk, brannvern, friluft/bading.

Vi tar høringskommentarene til etterretning, men fastholder søknaden om nedleggelse.»

4 NVEs vurdering

4.1 Saksbehandling, lovhjemler og damsikkerhet

Søknaden er behandlet etter § 41 i vannressursloven, som sier at hvis eier av et vassdragsanlegg ikke lenger vil holde anlegget ved like, skal det fjernes og vassdraget så langt det lar seg gjøre tilbakeføres til forholdene slik de var før anlegget ble bygget. Hvis nedlegging kan føre til påtakelig skade eller ulempe for allmenne interesser, kreves konsesjon etter § 8. § 41 sier at søknad om nedlegging skal innvilges om ikke særlige grunner taler imot, noe som i stor grad gir dameier en rett til å legge ned vassdragsanlegget. I forarbeidene til vannressursloven står det om særlige grunner til å nekte nedlegging: *«I praksis vil det ikke være aktuelt å nekte konsesjon til nedlegging i andre sammenhenger enn i forbindelse med overføring av anlegget etter § 42, eller hvis anlegget blir fredet etter kulturminnevern, eventuelt som en del av et biotopvern etablert etter naturvernloven.»*

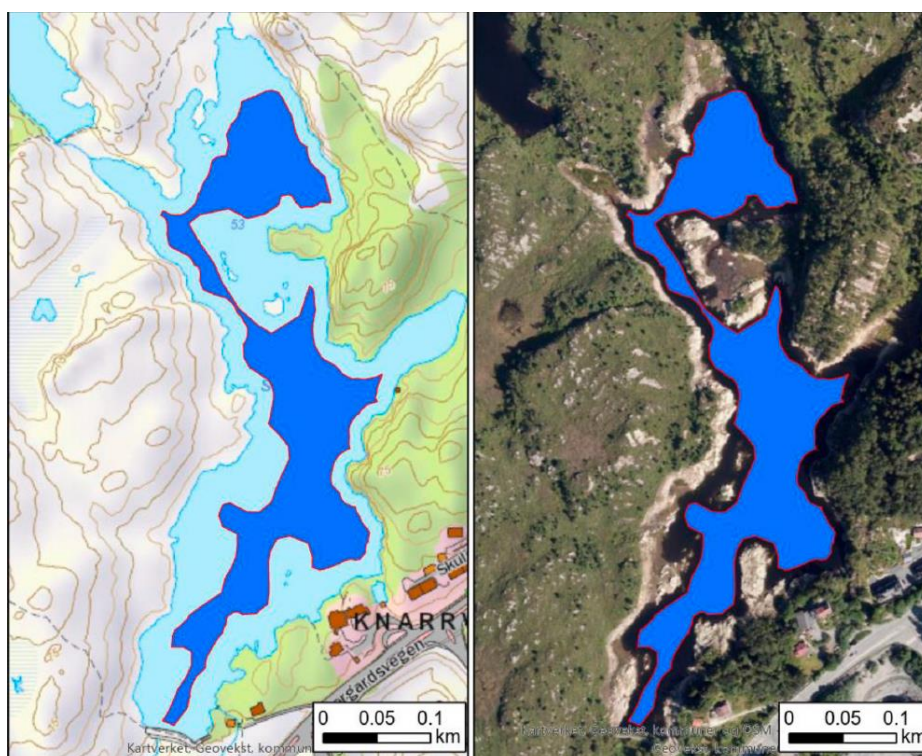
I NVEs behandling av saken har vi vurdert de konsekvensene en nedlegging av dam Storavatn vil ha for allmenne interesser knyttet til vassdraget. Saken ble sendt på en bred offentlig høring og det har vært befaring av området, hvor alle høringsparter var invitert. Mulighet for å overta dammen ble kunngjort samtidig med høring av konsesjonssøknaden.

Dam Storavatn er en eierløs dam. Fire parter har blitt pålagt vedlikeholdsansvar for dammen, som er foreløpig plassert i konsekvensklasse 3. Det er stilt strenge sikkerhetskrav til en dam i konsekvensklasse 3, jf. damforskriften, og dam Storavatn oppfyller ikke disse kravene. NVE har stilt krav til at dammen må rehabiliteres eller alternativt legges ned. Partene som er pålagt vedlikeholdsansvar for dammen bruker ikke magasinet og ønsker ikke å holde dammen vedlike. Det følger da av vannressursloven § 41 at vassdragsanlegget skal legges ned og området så godt det lar seg gjøre tilbakeføres til det opprinnelige. Det er dette det nå er søkt om. Alternativet til nedlegging er at noen andre tar over dammen. Dette ble kommunisert gjennom offentlig høring og kunngjøring og ingen har meldt seg.

4.2 Hydrologi og flom

Dam Storavatn har et magasinareal på 0,085 km² og et nedbørfelt på 0,7 km². HRV ligger på kote 51,6 og hoveddammen er ca. 8 meter høy, der HRV er 1 m under topp dam. Per i dag er vannstanden senket ca. 3 m og det har den vært siden 2017. Middelvannføringen ut fra dammen er 44 l/s.

Når dammen legges ned vil vannspeilet senkes med sju meter (fra HRV, fire meter senkning fra dagens vannstand). Dette gir en vannstand på ca. kote 44,6. Det er ikke utført kartlegging av bunnen i Storavatnet, så nytt vannspeil er vurdert ut fra terrengdata og ortofoto av delvis nedtappet magasin. Nytt vannspeil vises i figuren under. Dette vannspeilet har en overflate på 0,039 km².

Figur 3: Nytt vannspeil i Storavatnet vist med mørk blå. Ortofoto til høyre er av delvis nedtappet magasin lik dagens vannstand. Figur er hentet fra søknaden.

Multiconsult utførte flomberegninger for Storavatnet i 2016. Disse viser at magasinet har en liten oppdemmingseffekt ved at kurvene viser en differanse mellom tilløpsflom og utløpsflom. Beregningene viser også at flomvannføringen er relativt beskjedne.

Magasinet har altså en liten flomdempende effekt med intakt dam. Når denne fjernes vil man redusere overflateareal og magasinivolum slik at denne flomdempende effekten også vil bli redusert. Siden nedbørfeltet til Storavatnet er lite og flommene er relativt små av størrelse er vi enige i søknadens vurdering av at fjerning av dammen vil ha liten effekt på flomforholdene.

Utløpsbekken fra dammen skal krysse Rv 555 gjennom eksisterende kulvert, enten under Rv 555 til Liljevannet, eller under RV 555 rett til Stølsvika. Søker kjenner ikke til hvilken kapasitet disse kulvertene har. NVE er enig med søker i at siden avløpsflom fra Storavatnet ikke vil bli vesentlig endret vil dagens kulverter trolig være tilstrekkelig for vanlig forekommende flommer.

4.3 Naturmangfold

Det er ikke gjennomført egne undersøkelser av biologisk mangfold i forbindelse med denne søknaden. På oppdrag fra NVE var Multiconsult på befaring i området og gjorde en vurdering av miljøverdier i 2016, i forbindelse med det midlertidige tiltaket.

Søknad, høringsuttaler, tidligere saksbehandling og søk i Artskart og Naturbase (5.8.2022) viser ingen kjente forekomster av rødlistede arter eller viktige naturtyper tilknyttet Storavatnet.

I miljørapporten fra 2016 beskrives vegetasjonen langs vestre del av Storavatnet som lynchhei dominert av blåtopp og einer med innslag av klokkelynch, røsslynch og rome. Multiconsult vurderte at området ikke oppfyller krav til å bli registrert som den viktige naturtypen kystlynchhei (EN). NVE var enig i denne vurderingen tilbake i 2017, og vi mener fortsatt at denne vurderingen er riktig. Befaring i området og bilder viser at mye av lynchheia er i gjengroing og at det er en stund siden både beiting og brenning av lynch opphørte. En eventuell naturtypelokalitet av kystlynchhei, vil uansett ikke bli påvirket

av det planlagte tiltaket, da den ikke er avhengig av vannstanden i Storavatnet, og de fysiske inngrepene vi skje i områder som i alle tilfeller ikke kan karakteriseres som kystlynghei.

Det finnes trolig vanlig ørret i Storavatnet, men denne har sannsynligvis dårlige gyteforhold siden det mangler egnede inn- og utløpselver. Det planlagte tiltaket vil redusere vanndecket areal slik at eventuell fisk får redusert leveområdene sine, men etablering av en naturlig utløpselv kan skape nye gyteområder.

En nedlegging av dammen vil føre til at vassdraget ved Storavatnet blir tilbakeført til sin opprinnelige tilstand slik området og naturen var før oppdemming og industriutbygging. NVE er enig med Statsforvalteren i Vestland om at dette på sikt kan dette ha positive konsekvenser for det biologiske mangfoldet i området.

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om å legge ned dam Storavatn legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 5.8.2022. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til dam Storavatn er det ikke registrert rødlistede arter eller viktige naturtyper. En nedlegging av dammen vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5.

NVE har også sett påvirkningen fra en nedlegging av dam Storavatn i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

4.4 Landskap og friluftsliv

Tiltaksområdet tilhører landskapsregion *Kystbygdene på Vestlandet* og underregion *Øygarden/Karmøy*. Landskapstypen er *Småfford- og storsundlandskap*. Vegetasjonen rundt Storavatnet oppleves i hovedsak som skrinn, men med noe frodigere innslag sør og øst for vannet. Rett sør/sør-øst for vannet går Rv. 555 som er en mye trafikkert vei. Denne veien vil bli avlastet etter at ny vei, Sotrasambandet, er på plass. På østsiden av vannet ligger det et boligfelt med eneboliger mellom veien og vannet. Utover dette er området rundt vannet lite utbygd. Landskapet oppleves som rolig og tilgjengelig, men det mangler spektakulære elementer. Hele Storavatnet ligger i et viktig friluftslivsområde med oppgitt middels brukerfrekvens. Dette er et turområde som kobler Valen, Liljevatnet skule og Knarrvika til Foldnesmarka. Helt i nordenden av Storavatnet starter et friluftslivsområde med svært stor verdi og stor brukerfrekvens. Dette området er karakterisert som nærturterreng og heter i Naturbase *Foldnes-Hjelteryggen*. Dammen og magasinet ligger i nær

tilknytning til bebyggelsen i Knarrvik og fungerer som et område for nærfriluftsliv. En tursti krysser også over selve dammen. At området er viktig for lokalbefolkningen ser vi også gjennom høringsuttaler fra privatpersoner og velforening.

Det planlagte tiltaket kan deles i to når det gjelder påvirkning på landskapet. Det første er fjerning av selve dammen som vil påvirke landskapet ved at man vil mangle et tydelig og karakteristisk element som har vært sentralt tidligere. Det andre og viktigste er senkning av vannstand. Strandlinja rundt Storavatnet er ca. tre kilometer lang. Per i dag er vannstanden allerede senket med tre meter og avviket fra den etablerte strandsonen er tydelig, men man kan se at noe ny vegetasjon har startet å etablere seg. Som følge av rivning av dammen vil vannstanden senkes ytterligere ca. fire meter, altså sju meter til sammen. Hvor mye areal som blir tørrlagt vil variere rundt vannet, etter hvor bratt terrenget er, men det vil bli betydelige arealer hele veien rundt. En senkning på tre meter som er tilfellet per i dag oppleves skjemmende i landskapet og en ytterligere senkning vil bare forsterke dette inntrykket. Noen hus ligger tett på magasinet og disse vil bli direkte berørt. Folk som benytter området til friluftsliv, vil også oppleve landskapet som mindre attraktivt.

Magasinet ligger lavt (ca. 50 moh) og tilvekst av vegetasjon skal normalt skje relativt raskt og vi mener det ikke vil være behov for tilrettelegging knyttet til dette. Over tid vil forskjellen mellom den nye strandsona og tilgrensende areal bli mindre, men dette vil ta flere år. NVE ser at det planlagte tiltaket vil føre til store ulemper for allmenne interesser knyttet til landskap og friluftsliv. Selve utførelsen av friluftsliv vil ikke bli påvirket bortsett fra at det må etableres en ny sti i området hvor dammen ligger i dag. Opplevelsen av landskapet vil derimot forringes mye. NVE forutsetter at anleggsarbeid knyttet til fjerning av dam utføres så skånsom som mulig og at riggområde og anleggsvei tilbakeføres så godt det lar seg gjøre etter endt anleggsperiode. Vi forutsetter også at tiltakshaver fjerner søppel som kommer til syne når vannstanden senkes. Dette gjelder også rør som blir liggende i dagen. Slike skal fjernes hvis de ikke er i bruk, eller graves ned i samråd med eier/bruker.

Selv om ulempene for landskap og friluftsliv vil være store for allmennheten er tiltaket nødvendig på grunn av damsikkerhet og NVE deler Statsforvalterens vurdering om at på lang sikt vil en tilbakeføring til naturtilstand kunne være positivt for landskap og friluftsliv i området. I vår vurdering etter vannressursloven § 41 er ikke landskap og friluftsliv å regne som *særlige forhold*, slik at nedlegging kan nektes.

4.5 Kulturminner

Vestland fylkeskommune skriver følgende om dammen:

«Demningen i Storavatnet er eit viktig element i kulturmiljøet Knarrvika Industristad, og oppdemminga var eit premiss for plasseringa av næringsverksemd på staden. Riving av dammen vil ha negativ innverknad på kulturmiljøet. Vi ber om at det vert vurdert alternative løysingar og/eller avbøtande tiltak for rivinga av dammen i Storavatnet.»

Også uttalelser fra privatpersoner og velforening viser at det er mye historie knyttet til området og at dammen er et viktig kulturminne i området.

Det er ikke registrert automatisk fredete kulturminner i det aktuelle området, men der finnes en rekke kulturminner fra nyere tid. Hele området ved Storavatnet og Knarrvika er SEFRAK-registrert, og industristedet Knarrvika er registrert som et kommunalt verneverdig kulturminne. Som vist ovenfor ønsker fylkeskommunen at andre løsninger blir vurdert og de ønsker også avbøtende tiltak dersom rivningen skal gjennomføres.

NVE ser at dette området rundt Storavatnet har en verdi knyttet til tidligere tiders bruk av området til industriformål, men som beskrevet tidligere er det eneste reelle alternativet til nedlegging at noen andre tar over dammen. Da denne muligheten ble kunngjort var det ingen som meldte interesse.

NVE vil også minne om at dette er en dam som foreløpig er plassert i konsekvensklasse 3 og dermed må oppfylle strenge krav til sikkerhet. En oppgradering av dammen for å oppfylle disse kravene ville sannsynligvis medføre vesentlige endringer i dammens utseende, noe som etter NVEs vurdering ville redusert dammens verdi som kulturminne.

NVE kan ikke se at det er andre avbøtende tiltak enn fotodokumentasjon av dammen som er aktuelle i dette tilfellet.

4.6 Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

Overflatearealet til Storavatnet er i dag ca. 0,085 km². Ved å fjerne dammen vil dette reduseres til ca. 0,039 km². Vannet vil bli grunnere med mindre vannvolum, og temperaturen vil bli mer direkte påvirket av solinnstråling og temperaturen i omgivelsene. Det vil trolig bli noe raskere islegging i vintre hvor dette er aktuelt, men redusert vannstand vil også føre til et mindre sammenhengende isdekke på grunn av stein/terreng som stikker opp.

4.7 Ferskvannsressurser

I søknaden er det oppgitt at det ved befaring i 2016 ble observert flere vannledninger i Storavatnet. Om disse er i bruk, hva de eventuelt brukes til og hvem som eier dem er usikkert. Den største vannledningen tilhører kommunen. Denne ledningen krysser gjennom vannet og tar ikke vann fra Storavatnet. Ifølge søknaden er ikke Storavatnet i bruk som drikkevannskilde i dag.

Ut ifra eksisterende kunnskap kan ikke NVE se at tiltaket fører til store konsekvenser for ferskvannsressursene i området. Vi mener at ledninger som kommer til syne når vannstanden senkes skal fjernes hvis de ikke er i bruk. De ledningene som er i bruk, må graves ned fram til nytt vannspeil.

4.8 Samfunnsmessige fordeler

En nedlegging av dam Storavatn vil gjøre området sikrere og fjerne risikoen for dambrudd.

4.9 Oppsummering

I 2017 utførte NVE et midlertidig tiltak ved dammen som blant annet innebar å senke vannstanden med tre meter. A/S Sigba Eiendom, Newco Holding AS, Øygarden kommune og Omya Hustadmarmor AS ble i 2020 pålagt vedlikeholdsansvar for dam Storavatn. Dammen har stort behov for oppgradering og oppfyller ikke damsikkerhetsforskriftens krav til sikkerhet slik den står i dag. Ingen av partene bruker magasinet i Storavatnet og de søker derfor om å legge ned dammen. Det er knyttet stor kulturhistorisk verdi til dammen og området er også et mye brukt nærfriluftslivsområde for lokalbefolkningen. En rivning av dammen vil føre til at vannstanden senkes med sju meter (fire meter fra dagens vannstand). Fjerning av selve dammen vil føre til at man mister et karakteristisk element i landskapet som også vitner om tidligere tiders bruk av vassdraget. Senkning av vannstand vil føre til blottlegging av mye ny strandsone, som vil oppleves som skjemmende for naboer og brukere av området. Hovedregelen i vannressursloven § 41 er at dersom eier av et vassdragsanlegg ikke lenger vil holde det vedlike skal anlegget fjernes og området så godt det lar seg gjøre tilbakeføres til naturtilstand. Dette gjelder selv om allmenne interesser blir negativt berørt. Det eneste reelle alternativet til nedlegging er at noen andre tar over dammen og oppgraderer den etter gjeldende sikkerhetskrav. Ingen har meldt interesse for å ta over dam Storavatn.

NVEs konklusjon og vassdragskonsesjon

Det står i § 41 i vannressursloven at det skal gis tillatelse til nedlegging dersom det ikke er særlige grunner som taler imot. Lovens krav til særlige grunner er ikke oppfylt. NVE gir Sigba Eigedom AS, Omya Hustadmarmor AS/Newco Holding AS og Øygarden kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 med henvisning til § 41 til å legge ned dam Storavatn. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Det er ingen som har meldt interesse for å ta over dammen. NVE minner om at andre kan overta ansvaret for rehabilitering, drift og vedlikehold av dam Storavatn. En ev. overdragelse må meldes NVE senest 15 dager fra en avtale er underskrevet, jf. § 2-9 i damsikkerhetsforskriften. Vi minner om at ved en rehabilitering av dam hvor vannstanden påvirkes må det sendes søknad om midlertidig tillatelse til dette i god tid før arbeidet settes i gang.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Statsforvalteren om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven §§ 8 og 41 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. Nedleggingen vil medføre et nytt inngrep, men fjerner samtidig en eksisterende påvirkning. Etter vannforskriften § 12 kan nye inngrep i en vannforekomst gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i §§ 4-6 ikke nås eller at tilstanden forringes, forutsatt at visse betingelser er oppfylt. Den første betingelsen i § 12 er at alle praktisk gjennomførbare tiltak skal settes inn for å

Konsesjonsvilkår for nedlegging av dam Storavatn

Det er gitt tillatelse til en fullstendig nedlegging av dam Storavatn. Dette innebærer at vassdragsanlegget fjernes i sin helhet og at tiltakshaver ikke lenger har noe ansvar knyttet til et vassdragsanlegg, etter at NVEs miljøtilsyn og damtilsyn har godkjent at arbeidet er fullført. Vilkårene som er beskrevet under gjelder derfor inntil anlegget er sluttført.

Tidsfrist for innsending av fremdriftsplan

Fremdriftsplan for nedlegging må sendes NVEs damtilsyn innen tre måneder fra vedtaksdato.

Konsesjonærs ansvar ved nedlegging

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og driften å gjøre, unngår ødeleggelse av naturforekomster, landskapsområder, fornminner m.v., når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Dersom slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal rette myndigheter underrettes i god tid på forhånd.

Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Konsesjonæren plikter å legge fram for NVE detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og kostnadsoverslag. Arbeidet kan ikke settes i gang før planene er godkjent. Nedleggingen skal gjennomføres med minst mulig inngrep og det skal tilrettelegges for naturlig revegetering. Så langt det er mulig skal vassdraget tilbakeføres til forholdene slik de var før anlegget ble bygget.

Konsesjonen omfatter nedlegging av dammen, og alle nødvendige inngrep som følge av nedleggingen.

Godkjenning av planer og tilsyn med utførelse av nedlegging som omfattes av denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trenges for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post.

Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest to år etter endt nedlegging.

Hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til varig nytte for allmennheten dersom det kan skje uten uforholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget.

Ansvar for hjelpeanlegg kan ikke overdras til andre uten NVEs samtykke.

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Dam og sidedam	Dam og sidedam skal fjernes i sin helhet, som beskrevet i søknaden.
Rørledninger	Rørledninger som kommer til syne ved nedtapping av magasinet skal fjernes hvis de ikke er i bruk. Ledninger som er i bruk, skal graves ned i samråd med eier/bruker eller kommunen som lokal planmyndighet frem til nytt vannspeil.
Vannføringsendringer	Vannstanden i Storavatnet skal senkes med så lav hastighet at det ikke medfører urimelige skader og ulemper for naturmiljøet, herunder stranding av fisk. Ev. strandet fisk må slippes ut i det gjenværende vannet.
Vei	Midlertidig anleggsvei til dam Storavatn skal beskrives i de detaljerte planene for nedlegging. Anleggsveien skal tilbakeføres etter endt anleggsperiode. Tilkomstvei må også avklares med Statens vegvesen i forhold til bygging av Sotrasambandet og avkjøring fra Rv555.
Deponi	Det er ikke gitt tillatelse til et permanent deponi. Et midlertidig deponi skal beskrives i detaljplanen. Dersom det er behov for masse til erosjonssikring av nytt bekkefar kan naturstein fra dammen brukes til dette.
Annet	Anleggsarbeidet må planlegges og utføres på en måte som ikke er til hinder for bruk av området. For stier som blir berørt må alternativ trasé skiltes. Det går i dag/har gått en sti over dammen. Etter rivning av dammen skal det etableres en sti som gjør samme nytte som den gamle. Det må informeres om nedleggingen og anleggsperioden på skilt på hensiktsmessige steder ved Storavatnet. Det skal beskrives i plan for gjennomføring hvordan risikoen for å innføre uønskede arter til magasinområdene skal minimeres, med særlig fokus på anleggsmaskiner o.l. Ved nedtapping av Storavatnet, skal ev. søppel som avdekkes ryddes og sendes til godkjent mottak. Kravet gjelder hele arealet som blir tørrlagt ved nedlegging av dammen. Fylkeskommunen skal kontaktes for å avklare behov for fotodokumentasjon av dammen før den rives.

Det er angitt i tabellen hvorvidt det kan gjøres justeringer i forbindelse med detaljplanleggingen. Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring av plikter i henhold til denne posten

Automatisk fredete kulturminner

Konsesjonæren plikter i god tid før anleggsstart å undersøke om tiltaket berører automatisk fredede kulturminner etter lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 9. Viser det seg at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredede kulturminner, plikter konsesjonæren å søke om dispensasjon fra den automatiske fredningen etter kulturminneloven § 8 første ledd, jf. §§ 3 og 4.

Viser det seg i anleggs- eller driftsfasen at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredete kulturminner som hittil ikke har vært kjent, skal melding om dette sendes fylkeskommunens kulturminneforvaltning med det samme og arbeidet stanses i den utstrekning tiltaket kan berøre kulturminnet, jf. lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 8 annet ledd, jf. §§ 3 og 4.

Ferdsel m.v.

Konsesjonæren plikter å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning.

Varslingsplikt

Konsesjonæren plikter å varsle NVE om navne- og/eller adresseendringer. Ved eventuell overdragelse av anlegget skal NVE bli varslet om overdragelsen i forkant.

Kontroll med overholdelsen av vilkårene

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av Olje- og energidepartementet til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår. Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av Olje- og energidepartementet.

For å sikre at vedtak i medhold av vannressursloven blir gjennomført, kan den ansvarlige pålegges tvangsmulkt til staten, jf. vannressursloven § 60. Pålegg om mulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Når et rettstridig forhold er konstatert kan det gis pålegg om retting og om nødvendig pålegges stans i pågående virksomhet, jf. vannressursloven § 59.

Overskrides konsesjon eller konsesjonsvilkårene eller pålegg fastsatt med hjemmel i vannressursloven kan det ilegges overtredelsesgebyr, eller straff med bøter eller fengsel inntil tre måneder, jf. vannressursloven §§ 60a og 63 første ledd bokstav c. Vassdragsmyndigheten kan helt eller delvis inndra utbytte fra overtredelse jf. vannressursloven § 60b.

Med hilsen

Inga Nordberg
direktør

Gry Berg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner